

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень
ДП "Тростянецький райагроліс" ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС"
на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

03 вересня 2025 року

селище Тростянець Вінницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Андрієм КАМЕНЧУКОМ, начальником відділу лісового господарства Вінницького обласного комунального спеціалізованого лісгосподарського підприємства "Віноблагроліс" (далі - ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС") Богданом ВАСЮТОЮ, лісничим дочірнього підприємства «Тростянецький райагроліс» Вінницького обласного комунального спеціалізованого лісгосподарського підприємства "Віноблагроліс" (далі - ДП "Тростянецький райагроліс" ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС") Віталієм ДОХНЕНКОМ, (на підставі листа ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС") від 02 вересня 2025 року за № 399), в період з 03.09.2025 по 03.09.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні ДП "Тростянецький райагроліс".

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2015 року ДП "Тростянецький райагроліс", представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %
						склад	вік, років	повнота	бойгет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Тростянецька ділянка	24	4	0.7		0.7	7ДЗ2Я31ГЗ+БРС+ЛПД	108	0.7	2	25	34	300	3	ВСП	опеньок осінній, кореневі та стовбурові гнилі, ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий	10
	31	5	20.4		20.4	ЗДЗЗЯ34ГЗ	111	0.65	2	26	48	280	3	ВСП	опеньок осінній, кореневі та стовбурові гнилі, халаровий некроз ЯЗ, суховершинність ДЗ, ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий	5
	34	1	9.7		9.7	10СЗ	53	0.80	1	19	22	310	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки	5
	48	7	8.7		8.7	ЗДЗЗЯ33ГЗ ІКЛГ+ЛПД	91	0.65	2	24	30	260	3	ВСП	опеньок осінній, кореневі та стовбурові гнилі, халаровий некроз ЯЗ, суховершинність ДЗ, ясеневі лубоїди, златки	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Тростянецька ділянка	48	8	7.3		7.3	5ДЗ2ЯЗ3ГЗ	61	0.75	2	18	22	170	3	ВСР	опеньок осінній, кореневі та стовбурові гнилі, халаровий некроз ЯЗ, суховершинність ДЗ, ясеневі лубоїди, златки	5
Всього ВСР по підприємству					46.8											

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать ДП "Тростянецький райагроліс" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по ДП "Тростянецький райагроліс" складає 46,8 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
лубоїди соснові	9.7			9.7
опеньок осінній	37.1			37.1
Разом				46.8

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстеженого хвойного деревостану з головною породою СЗ (кв.34 вид.1 площа 9,7 га) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor* Hart.), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda* L.), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.) та короїд-стенограф (*Ips sexdentatus* Boern.). Переважна кількість дерев, що відноситься до сухоостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення.

На обстежених ділянках листяних деревостанів частина дерев дуба звичайного та ясена звичайного уражені опеньком осіннім (під корою дерев V-VI категорії стану виявлено міцеліальну плівку та ризоморфи згаданої хвороби). Також при огляді ділянок на окремих деревах ДЗ на стовбурах наявне ураження поперечним раком, а також трутовиком дубовим несправжнім. Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацьованням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Переважна кількість дерев, що відноситься до сухоостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*).

Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення. Основними виявленими видами на ДЗ є златки (*Buprestidae*) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.), на грабі заболонник грабовий (*Scolytus carpini* Ratz.), на ЯЗ - лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus* F.), лубоїд ясеневий малий (*Hylesinus fraxini* Panz.) та заболонник струменястий (*Scolytus multistriatus* Marsh.). Найбільш пошкодженими в цьому відношенні є дерева ясена звичайного.

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та вітроломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів та дугоподібно зігнуті дерева.

Обстеженні лісові насадження є осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, не виявлено ознак відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 46,8 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні ДП "Тростянецький райагроліс" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони ДП "Тростянецький райагроліс". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки не розпочаті.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

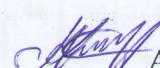
1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральнo-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСР) необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.
4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

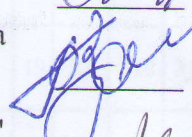
Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центральнo-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС"
- 4-й - ДП "Тростянецький райагроліс" ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС"

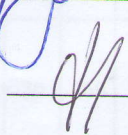
ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"
Начальник відділу лісового господарства
ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС"

 Андрій КАМЕНЧУК

 Богдан ВАСЮТА

Лісничий ДП "Тростянецький райагроліс"
ВОКСЛП "ВІНОБЛАГРОЛІС"

 Віталій ДОХЕНКО